

Αιμιλία Κοκκινέλη
Υποστήριξη Πολιτιστικών
Συλλόγων & Οργανισμών
Λεωφ. Εσπερίδων 14, Άρτα, 47132
Τηλ. 6977004209/ 2681029080
aimiliakokkineli@gmail.com

ΠΡΟΣ

- Πολιτιστικός Σύλλογος Ροδαυγής Άρτας
- Κοινότητα Ροδαυγής Άρτας
- Αδελφότητα Ροδαυγής Άρτας
- Όλοι οι ενδιαφερόμενοι

Άρτα, 25/08/2022

**Διαβούλευση για την εγγραφή του στοιχείου "Λαζαρούδια Ροδαυγής Άρτας" στο
Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς**

Αξιότιμες/οι κυρίες/οι,

στο πλαίσιο της διαδικασίας εγγραφής στοιχείων στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, σας στέλνω τις περιγραφές/ πληροφορίες που πρόκειται να καταθέσουμε για την εγγραφή του στοιχείου:

"Λαζαρούδια Ροδαυγής Άρτας"

Δεδομένου ότι είστε οι άμεσα εμπλεκόμενοι, εμπυχωτές και ενδεχομένως διοργανωτές αυτού του εθίμου, που χαρακτηρίζει τη Ροδαυγή, θα παρακαλούσαμε έως 09 Σεπτεμβρίου 2022, να μας απαντήσετε στα παρακάτω, **ώστε να συμβάλλετε όλοι ενεργά στη σύνταξη του τελικού δελτίου για τα Λαζαροτράγουδα:**

1. Να στείλετε αλλαγές/ διορθώσεις/ τροποποιήσεις που προτείνετε στις περιγραφές του Στοιχείου (βλ. Παράρτημα Α). Στα κείμενα υπάρχει περιορισμός λέξεων, επομένως θα πρέπει να διατηρήσετε το μέγεθος των περιγραφών/κειμένων.
2. Να προτείνετε απαντήσεις στις ερωτήσεις που καταγράφονται στο Παράρτημα Β για τη σημασία του Στοιχείου, τη διαφύλαξη και ανάδειξή του.
3. Σε περίπτωση που συμμετέχετε στη διοργάνωση του εθίμου, να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα, με τα επικαιροποιημένα στοιχεία σας, ώστε να συμπεριληφθείτε στη λίστα των φορέων/ ατόμων της Ροδαυγής που διοργανώνουν τα Λαζαροτράγουδα (σημειώνεται ότι τα στοιχεία επικοινωνίας του αρμόδιου προσώπου δημοσιεύονται στο διαδίκτυο):

ΦΟΡΕΑΣ	ΑΡΜΟΔΙΟ/Α ΠΡΟΣΩΠΟ/Α	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛ	E-MAIL	SITE

4. Να προτείνετε/ στείλετε για το έθιμο, οποιοδήποτε στοιχείο δεν έχει συμπεριληφθεί ήδη από τα παρακάτω:
- α. πηγές, αρχειακά τεκμήρια κτλ.
 - β. Οπτικά και ακουστικά τεκμήρια (σχέδια, φωτογραφίες με ανάλυση τουλάχιστον 1.800 pixels, αρχεία ήχου, βίντεο κτλ.) με αναφορά στο δημιουργό, π.χ.
Φωτογραφία 1, Χορός στην πλατεία του χωριού Ροδαυγή, έτος 1985, φωτογράφος Φ. Παπαδόπουλος, κάτοχος: Πολιτιστικός Σύλλογος Ροδαυγής
 - γ. Διαδικτυακές πηγές (υπερσύνδεσμοι)

Σε περίπτωση που συμφωνείτε με τις περιγραφές για την εγγραφή του στοιχείου "Λαζαρούδια Ροδαυγής Άρτας" στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, παρακαλούμε απαντήστε με μια επιβεβαίωση/ θετική απόφαση για να προχωρήσουμε στην κατάθεση του κειμένου στην αρμόδια υπηρεσία, εκφράζοντας έτσι το ενδιαφέρον σας για τη διαφύλαξη/ανάδειξη της παραδοσιακής αυτής τελετής ως στοιχείο άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επικοινωνήστε στο e-mail aimiliakokkineli@gmail.com ή τηλ. 6977004209.

Ευχαριστούμε πολύ.

Με εκτίμηση,

Αιμιλία Αλ. Κοκκινέλη
Συμβουλευτική Υποστήριξη
Πολιτιστικών Συλλόγων & Οργανισμών

Παράρτημα Α: Κείμενα με περιγραφές του Στοιχείου
Παράρτημα Β: Ερωτήσεις για τη σημασία του Στοιχείου τη διαφύλαξη και ανάδειξή του
Παράρτημα Γ: ΣΤΙΧΟΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: Κείμενα με περιγραφές του Στοιχείου

1. Σύντομη παρουσίαση του στοιχείου Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς

α. Με ποιο όνομα αναγνωρίζεται το στοιχείο από τους φορείς του:

Λαζαρούδια Ροδαυγής Άρτας

β. Άλλη/-ες ονομασία/ες:

Λαζαροτράγουδα Άρτας, Τραγούδια του Λαζάρου στην Άρτα

γ. Σύντομη Περιγραφή:

«Καλώς σας εύρ ο Λάζαρος και φέτος και του χρόνου με τα'ασπρα με τα κόκκινα και με τα λουλουδάτα ...»

Κάθε παραμονή του Λαζάρου, Παρασκευή βράδυ στο χαγιάτι του ιστορικού Ναού της Αγ. Παρασκευής στη Ροδαυγή, μικροί και μεγάλοι, γέροι και γριές, τραγουδάνε με μεράκι μερικά από τα περίπου 30 αλησμόνητα τραγούδια του Λαζάρου, τραγούδια της παράδοσής μας. Παλαιότερα τα «Λαζαρούδια» τραγουδιόνταν από τα παιδιά σε όλα τα σπίτια του χωριού. Το πασχαλινό έθιμο καλά κρατεί στη Ροδαυγή και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ροδαυγής μαζί με όλους τους Φορείς του χωριού (Εκκλησία, Κοινότητα, Σύλλογο Γυναικών κλπ), πλαισιώνουν την Λαογραφική ομάδα

δ. Περιοχή όπου απαντάται το στοιχείο:

Το Στοιχείο απαντάται στο Χωριό Ροδαυγή Άρτας: γραφικό ορεινό χωριό, χτισμένο σε κατάφυτη πλαγιά του Ξηροβουνίου με μαγευτική θέα τα Τζουμέρκα, τα Άγραφα, τα Ακαρνανικά όρη και τη λίμνη Πουρναρίου. Πήρε το όνομά της από το χρώμα της ρόδινης αυγής που προσφέρει ο ανατολικός ορίζοντας. Συγκεκριμένα, το δρώμενο λαμβάνει χώρα στον προαύλιο χώρο του ναού της Αγίας Παρασκευής.

Στόχος των μελών του Δ.Σ του Πολιτιστικού Συλλόγου μας είναι από του χρόνου να ξαναζωντανεψουμε το έθιμο αυτό και να επισκεφθούμε όλους τους οικισμούς του χωριού μας διατηρώντας την αρχική μορφή του δρώμενου, μετά την παρουσίαση αυτού στον χώρο της εκκλησίας.

ε. Λέξεις-κλειδιά:

Τραγούδια Λαζάρου, **Λαζαροτράγουδα**, Λαζαρούδια, Λαζάρους, Πάσχα, Βυζαντινή Άρτα, Μεγάλη Παρασκευή, έθιμα Ροδαυγής

2. Αναλυτική περιγραφή του στοιχείου Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, όπως απαντάται σήμερα

«Καλώς σας εύρ ο Λάζαρος και φέτος και του χρόνου

με τα' ασπρα με τα κόκκινα και με τα λουλουδάτα ...»

Η γιορτή του Λαζάρου, στην οποία τραγουδιούνται πολλά τραγούδια σε σχέση με άλλες θρησκευτικές εορτές, κατέχει ιδιαίτερη θέση στο εορτολόγιο των χριστιανών Αγίων. Ανήκει στις «σταθερές» εορτές και εορτάζεται το Σάββατο που προηγείται της Κυριακής των Βαΐων, το οποίο απ' αυτόν το γιορτασμό ονομάζεται Σάββατο του Λαζάρου.

Βέβαια, στη Ροδαυγή από το όνομα του Λαζάρου πήρε σχετικό προσωνύμιο και το προηγούμενο Σάββατο, το οποίο ονομάζεται του Κουφολάζαρου. Το Σάββατο του Λαζάρου είναι αφιερωμένο στο "φτωχολάζαρο", στο θάνατο και την ανάστασή του. Ο λαός γιορτάζει την πρώτη Λαμπρή, την "Έγερση" του φίλου του Χριστού, του "αγέλαστου" Λάζαρου. Ως γιορτή κατέχει ξεχωριστή θέση στο λειτουργικό ημερολόγιο. Δεν ανήκει στις ημέρες της μετάνοιας της Μ. Τεσσαρακοστής αλλά ούτε και στις οδυνηρές ημέρες της Μ. Εβδομάδας. Μαζί με την Κυριακή των Βαΐων συνθέτει ένα σύντομο χαρούμενο πρελούδιο των γεμάτων πόνο ημερών που ακολουθούν. Η ανάσταση του Λαζάρου συνδεδεμένη μυστηριωδώς με την Ανάσταση του Κυρίου, παίζει, ως προς αυτή, το ρόλο μιας

έμπρακτης προφητείας, ενός προάγγελου της νίκης του Χριστού επί του θανάτου.

Κάθε παραμονή του Λαζάρου, Παρασκευή βράδυ, στο χαγιάτι του ιστορικού Ναού της Αγ. Παρασκευής στη Ροδαυγή, μικροί και μεγάλοι, γέροι και γριές, τραγουδάνε με κατάνυξη τα τραγούδια του Λαζάρου, τραγούδια της παράδοσής μας, με παράλληλη αναπαράσταση του Λαζάρου.

Μια σημαντική προετοιμασία για το έθιμο είναι το στόλισμα των καλάθιών που μερικά γίνονται κατά τη διάρκεια των συναντήσεων προετοιμασίας του εθίμου και άλλα τα φέρνουν έτοιμα στολισμένα οι ντόπιες γυναίκες που συμμετέχουν στο έθιμο. Το εσωτερικό του καλάθιού το στρώνουν με γρασίδι, ενώ την εξωτερική του πλευρά την διακοσμούν με πολλά φανταχτερά ανοιξιάρικα λουλούδια. Προτιμώνται τα πολύχρωμα κρίνα - αντιπροσωπευτικά για τις ώρες αυτές λουλούδια - τα άνθη αχλαδιάς, μηλιάς, κερασιάς και κυδωνιάς.

"Καλώς σας εϋρ' ο Λάζαρος και φέτο και του χρόνου.

Του χρόνου και τ' αντίχρονο με υγεία να σας βρούμε"

"και εις έτη πολλά".

Το πατροπαράδοτο αυτό έθιμο έχει έντονο κοινωνικό και θρησκευτικό χαρακτήρα. Τα τραγούδια που τραγουδιούνται αυτή τη μέρα, τριάντα τον αριθμό, πλαισιώνεται από έθιμα, στα οποία συμμετέχει με τον τρόπο της όλη η κοινότητα.

Στην αναβίωση του εθίμου συμμετέχουν μέλη τοπικών φορέων, συγχωριανοί και φίλοι, επισκέπτες του χωριού, όλων των ηλικιών.

Επισυνάπτονται οι σίχοι των τραγουδιών του Λαζάρου. Επίσης, επισυνάπτονται οι εισαγωγές (περιγραφές για το περιεχόμενο των τραγουδιών) που πραγματοποιούνται από τον εκφωνητή πριν οι συμμετέχοντες αρχίσουν να ψάλλουν τα εκάστοτε τραγούδια.

Το έθιμο αυτό έχει τις ρίζες του από πολύ παλιά, όπου τα τραγούδια του Λαζάρου τραγουδιόνταν από τα παιδιά, τα οποία περνούσαν ανά δύο ή και

περισσότερα, τα λεγόμενα «Λαζαρούδια» από όλα τα σπίτια του χωριού, κρατώντας το στολισμένο από λουλούδια καλάθι, από ένα καλαισθητο αυτοσχέδιο ξύλινο μπαστούνι για προστασία, το λεγόμενο «σκόπι» και τους "κύπρους" (κουδούνια).

Τα τελευταία χρόνια το έθιμο διοργανώνεται από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Ροδαυγής «Η Αγία Παρασκευή». Πριν την ημέρα της επίσημης αναβίωσης του εθίμου, διοργανώνονται συναντήσεις προετοιμασίας του εθίμου, όπου πραγματοποιούνται μετά από προσκλήσεις του Συλλόγου σε όλο το χωριό. Ενδεικτικά, παρατίθενται οι φετινές προσκλήσεις οι οποίες κοινοποιήθηκαν διαδικτυακά αλλά και σε έντυπη μορφή σε κεντρικό σημείο του χωριού.

**ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΡΟΔΑΥΓΗΣ
"Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ"**
http://www.cultural.gr

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
«Καίως σας είπα» ο διάβολος και φίλοι και που χάλασε
με τ' άκουσε με το κούλι να και με το λουλούδι
σαν το Βασιλό και τη διαμπερ σελάνο σελάνο φουρνάει σου.»

Την Παρασκευή 15 Απριλίου 2022.
στις 19.00 η ώρα (ακριβώς) θα πραγματοποιηθεί η Τελετή του Λαζάρου
στα πλαίσια εορτής και ηρώνας οι θρησκευτικοί προσκυνητές
στο Μοναστήρι της Αγίας Παράσκευης
συναρμόζοντας και προσκυνητώντας την παράδοση τόσον είναι το σάββατο μας,
από την καθόρθωση του Λαζάρου κ. Κορμά Γεωργίου.

Με εκτίμηση
Το Δ.Σ.

Email: rodavogios.cultural@gmail.com

**ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΡΟΔΑΥΓΗΣ
"Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ"**
http://www.cultural.gr

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
«Καίως σας είπα» ο διάβολος και φίλοι και που χάλασε
με τ' άκουσε με το κούλι να και με το λουλούδι
σαν το Βασιλό και τη διαμπερ σελάνο σελάνο φουρνάει σου.»

Το Σάββατο 9 Απριλίου 2022.
μετά την Επετηρά, (η γνήσι η άκτιμη συνέντευξη
στα πλαίσια εορτής και ηρώνας οι θρησκευτικοί προσκυνητές,
στο Μοναστήρι της Αγίας Παράσκευης,
πρω να πραγματοποιηθεί για τις Άγιες αυτές του Πάσχα, ξεκινώντας με το τραγούδι του
Λαζάρου από την καθόρθωση του Λαζάρου κ. Κορμά Γεωργίου.

Με εκτίμηση
Το Δ.Σ.

Email: rodavogios.cultural@gmail.com

**ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΡΟΔΑΥΓΗΣ
"Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ"**
<http://www.rodaiag-artists.gr/>

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

«Καλέω σας σιγή' ο Λαζάρου και φέτο και του χρόνου,
με τ' σπυρά με τα κόκκινα και με τα λουλουδάτα,
όσο το Βαρό και τη Λαμπρή που ποσο σπυράει η καρδιά σου»

Το Σάββατο 2 Απριλίου 2022,
μετά τον Εσπερινό, θα γίνει η πρώτη συνάντηση
ήμε απομνημόσυνη και υπηρετών τα υγειονομικά πρωτόκολλα,
στο Ναγιάπι του Ιερού Ναού της Αγίας Παρασκευής,
για να προετοιμαστούμε για τις Άγιες εορτές του Πάσχα, ξεκινώντας
με τα τραγούδια του Λαζάρου και την καθοδήγηση του κ. Κοιζιά Γεωργίου.

Με εκτίμηση
Το Δ.Σ.

Email: politisikes.rodaiag@outlook.com

Στην πρώτη συνάντηση οι συμμετέχοντες επιλέγουν και προετοιμάζουν τα τραγούδια του Λαζάρου που θα τραγουδηθούν. Στη συνέχεια ακολουθούν και άλλες συναντήσεις- πρόβες για το άρτιο αποτέλεσμα της προετοιμασίας του εθίμου. Οι συμμετέχοντες τραγουδούν τα τραγούδια του Λαζάρου και η διάθεση ακόμα και στις πρόβες είναι εορταστική και κατανυκτική. Μοιράζονται σε όλους τους συμμετέχοντες οι στίχοι των τραγουδιών σε έντυπη μορφή.

Σκοπός της αναβίωσης του εθίμου είναι να διασωθούν τα αυθεντικά αυτά παραδοσιακά τραγούδια, να τα ξαναθυμηθούν οι παλιότεροι και να τα μαθαίνουν οι νεώτεροι, ώστε να μην χαθούν τα ακούσματα και οι μελωδίες των τραγουδιών αυτών με το πέρασμα του χρόνου, αφού τα τραγούδια αυτά υπήρξαν αντιστύλια και σηματοδότες στις ποικίλες μορφές της ζωής στον τόπο μας και κάτι τέτοιο θα είχε ως συνέπεια τον πολιτιστικό μαρασμό για το χωριό μας, τη Ροδαυγή και για τον καθένα μας.

Οι αναμνήσεις των μεγαλύτερων και η νοσταλγία των χαρούμενων παιδικών τους χρόνων γίνονται κάλεσμα για συνέχιση της πολιτιστικής μας παράδοσης και ανάδειξη αυτής!

3. Χώρος, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός που συνδέονται με την επιτέλεση/ άσκηση του στοιχείου Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Το δρώμενο λαμβάνει χώρα στον προαύλιο χώρο του ναού της Αγίας Παρασκευής.

Συνεχίζουμε και αναδεικνύουμε τα έθιμα του τόπου μας με σεβασμό στην παράδοση παρά τις ιδιαίτερες συνθήκες της εποχής που διανύουμε με τη συμμετοχή τοπικών φορέων, συγχωριανών και φίλων, επισκεπτών του χωριού, όλων των ηλικιών.

4. Ιστορικά στοιχεία για το στοιχείο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (έως 700 λέξεις)

Η γιορτή του Λαζάρου είχε ιδιαίτερη σημασία γιατί τότε τα παιδιά έβρισκαν την ευκαιρία με την παρέα τους να γυρίσουν όλο το χωριό, ακόμα και συνοικίες των γειτονικών χωριών (Σκούπα, Φτέρη κα) κρατώντας τα "σκόπια" τους, τα στολισμένα καλάθια και τους "κύπρους" (κουδούνια) που συνόδευαν τα τραγούδια. Τη νύχτα σ' όλες τις συνοικίες και τους δρόμους ακούγονταν τα τραγούδια, οι κύπροι και οι φωνές των παιδιών που κινούνται.

Από το μεσημέρι της Πέμπτης, τα παιδιά, βρίσκονταν σε μία εγρήγορση και ζωντάνια ψυχική, καθώς παράβγαιναν αναμεταξύ τους στο στόλισμα του καλάθιού που μ'αυτό θα γύριζαν σπίτι-σπίτι όλο το χωριό. Χωρισμένα σε ζευγάρια και παρέες -ανάλογα με τη φιλία και τη συμπάθεια- άρχιζαν και προσπαθούσαν δοκιμαστικά να αποδώσουν, όσο γινόταν καλύτερα, τα λυπητερά αυτά τραγούδια.

Ο σκοπός της επίσκεψης ήταν διπλός: πρώτα η υπενθύμιση κι η συμμετοχή στο πένθος ενός αγαπημένου του Χριστού ανθρώπου, όπως ήταν ο Λάζαρος και κατά δεύτερον η ενσυνείδητη προσφορά - συνήθως αυγό - απ' τους νοικοκυραίους στους επισκέπτες.

Οι παρέες, ανάλογα με τα τραγούδια που ήξεραν και θα έλεγαν, χωρίζονταν σε δυο κατηγορίες: σ' αυτήν **“με το ένα”** και σ' αυτήν **“με τα πολλά”**. Αποτελούνταν ή από δύο ή από τέσσερα ή έξι παιδιά.

Οι παρέες “με το ένα”

Οι παρέες **“με το ένα”** εκτός από το τραγούδι έκαναν και την αναπαράσταση με το **“σαβανωμένο”**. Είχαν μαζί τους ένα τρίτο άτομο ντυμένο με ένα άσπρο μακρύ πουκάμισο με μια **“αργανέλα”** δεμένη στη μέση που συμβόλιζε το κεριά και το οποίο ξάπλωνε χάμω χωρίς να χαιρετίσει. Άλλο άτομο στερέωνε τη σανίδα με τα κύπρια στο ραβδί και πιάνοντάς την από τις δύο άκρες την κουνούσε ρυθμικά μπρος πίσω για να ακούγεται ο ήχος των **“κύπρων”** και τραγουδούσαν κι οι δύο μαζί το τραγούδι του Λαζάρου. Όταν δε έλεγαν το **“Λάζαρος απελευτρώθη, αναστήθη και σηκώθη”**, το παιδί που έκανε το **“σαβανωμένο”** σηκωνόταν και τον ρωτούσαν οι άλλοι:

– *Πες τους, Λάζαρε, τι είδες εις τον Άδη που επήγες!*

Κι τους απαντούσε:

– *Είδα φόβους*

Και συνέχιζε τραγουδώντας με τους δύο τα υπόλοιπα λόγια του τραγουδιού. Τελειώνοντας εύχονταν στον νοικοκύρη:

“Χρόνους Πολλούς” ή “Και εις έτη Πολλά” ή “Χρόνια Πολλά”

Οι παρέες “με τα πολλά”

Οι παρέες **“με τα πολλά”** τραγουδούσαν το τραγούδι αντιφωνικά, ανά δύο, χτυπώντας ρυθμικά τα κύπρια.

Μπαίνοντας στο σπίτι χαιρετούσαν, ευχόταν **“Χρόνια Πολλά”** και ρωτούσαν τους νοικοκυραίους:

– *Να τον πούμε;*

– *Με ποια είστε; “με το ένα” ή “με τα πολλά”;*

– *“Με τα πολλά”!*

– *Πέστε το! απαντούσαν εκείνοι.*

Τότε η παρέα, αφού χωριζόταν σε δυο ομάδες των δυο ατόμων, έχοντας στη μέση τα κύπρια, άρχιζε το τραγούδι ξεκινώντας με την **Εισαγωγή**.

Άρχιζε η μία ομάδα τραγουδώντας τον πρώτο στίχο και συνέχιζε η άλλη με τον δεύτερο στίχο, για να τραγουδήσει πάλι η πρώτη τον τρίτο στίχο.

α'. Εισαγωγή

– Καλώς σας εύρ' ο Λάζαρος και φέτος και του χρόνου,
με τ' άσπρα, με τα κόκκινα και με τα λουλουδάτα.
Σαν τω Βαγιώ και τη Λαμπρή, σαν πιο αγαπά η καρδιά;

β'. Τα τραγούδια

Πρώτα στις προτιμήσεις ήταν τα τραγούδια που αναφέρονταν στον αφέντη και την νοικοκυρά του σπιτιού. Σε κάθε σπίτι τα Λαζάρια τραγουδούσαν' το τραγούδι που επιθυμούσε ο νοικοκύρης του.

Αφού τελείωναν το τραγούδι, συνέχιζαν με τον ίδιο τρόπο της Εισαγωγής, να τραγουδούν την τρίτη ενότητα που ήταν το **“μάζεμα”**, οι ευχές, απαραίτητο συμπλήρωμα των τραγουδιών.

Στο τέλος κάθε θρηνητικού τραγουδιού ήταν συνηθισμένη η φράση από τη μεριά των παιδιών:

Και “Εις Έτη Πολλά” ή “Χρόνια Πολλά και στο καλάθ' αυγά!”

Οι νοικοκυραίοι φρόντιζαν να είναι σπίτι εκείνη την ημέρα, περιμένοντας με χαρά τα παιδιά για να παραγγείλουν το τραγούδι της επιθυμίας τους και να τους δώσουν το κέρασμα της εποχής εκείνης, όπως αυγά, σύκα ξηρά, καρύδια, λουκούμια, καραμέλες, χρήματα κ.λ.π.

Ιδιαίτερη σημασία έδιναν στο τραγούδι του ξενιτεμένου, η παραγγελία του οποίου ήταν πολύ συχνή, επειδή το χωριό μας είχε πολλούς ξενιτεμένους. Παράλληλα και τα υπόλοιπα τραγούδια είχαν τη σημασία τους, αφού τα λόγια είχαν να κάνουν με την κοινωνική ζωή και τις γεωργοκτηνοτροφικές δραστηριότητες των κατοίκων.

Η επόμενη μέρα, το Σάββατο, ήταν για όλους νέους του χωριού μέρα ξεκούρασης κι ανάπαυσης, αφού επιστρέφανε στο σπίτι τους το πρωί σχεδόν του Σαββάτου.

Οι αναμνήσεις των μεγαλύτερων και η νοσταλγία των χαρούμενων παιδικών τους χρόνων γίνονται κάλεσμα για συνέχιση της πολιτιστικής μας παράδοσης και ανάδειξη αυτής!

5. Βασική Βιβλιογραφία

Διαμάντης Κν. Αθανάσιος (1985). Άπαντα. Τόμος 3. Εικόνες και αναμνήσεις από τα χωριά των Τζουμέρκων. Μέρος Α'. Αθήνα: αυτοέκδοση

Κομζιάς Γεώργιος (2018). Η Νησίστα. Τόμος 5. VI. Πνευματικός βίος III. Αθήνα.

Κομζιάς Γεώργιος (2022). Το Αρτινό λαϊκό χοροστάσι.

Λάμπρη Παναγιώτα (2012). Η γυναίκα στα τραγούδια του Λαζάρου(1) της Ροδαυγής Άρτας - Απόπειρα προσέγγισης. Δημοσιεύτηκε: «Τζουμερκιώτικα Χρονικά», έτος 13ο, τεύχος 13ο, Μάιος 2012, σ. 208-230

6. Διαδικτυακές πηγές (υπερσύνδεσμοι)

Υπερσύνδεσμος: https://www.youtube.com/watch?v=Tv-IOS_pNE4

Τίτλος Βίντεο: **ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ ΣΤΗ ΡΟΔΑΥΓΗ ΑΡΤΑΣ-Α ΜΕΡΟΣ**

Υπερσύνδεσμος: <https://www.youtube.com/watch?v=7MvBatYicI>

Τίτλος Βίντεο: **ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ ΣΤΗ ΡΟΔΑΥΓΗ ΑΡΤΑΣ-Β ΜΕΡΟΣ**

7. Στοιχεία συντάκτη του Δελτίου και ημερομηνία υποβολής

Όνομα Συντάκτη/-ών και Ιδιότητα Συντάκτη/-ών

Μαρία Παπαβασιλείου, Πρόεδρος Πολιτιστικού Συλλόγου Ροδαυγής «Η Αγία Παρασκευή»

Γεώργιος Γκομζιάς, Συνταξιούχος Εκπαιδευτικός (Δάσκαλος), Δάσκαλος παραδοσιακών χορών, Λαογράφος, Συγγραφέας.

Αιμιλία Κοκκινέλη, Υποστήριξη Πολιτιστικών Συλλόγων και Οργανισμών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

1. Η σημασία του στοιχείου της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς σήμερα

α. Ποια είναι η σημασία του στοιχείου Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς για τα μέλη της κοινότητας/τους φορείς του;

β. Ποια είναι η σημασία του στοιχείου της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς για τη σύγχρονη ελληνική κοινωνία;

2. Διαφύλαξη/ανάδειξη του στοιχείου της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς

α. Πώς μεταδίδεται το στοιχείο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς στις νεότερες γενιές σήμερα;

β. Μέτρα διαφύλαξης/ανάδειξης του στοιχείου της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς που έχουν ληφθεί στο παρελθόν ή που εφαρμόζονται σήμερα (σε τοπική, περιφερειακή ή ευρύτερη κλίμακα)

γ. Μέτρα διαφύλαξης/ανάδειξης που προτείνεται να εφαρμοστούν στο μέλλον (σε τοπική, περιφερειακή ή ευρύτερη κλίμακα)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: ΣΤΙΧΟΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ

Είναι τραγούδια που αναγγέλλουν τις γιορτές, επικαλούνται την ευλογία τους και μεταφέρουν τις ευχές από σπίτι σε σπίτι (Λάζαρος, Πάθη).

1. Τραγούδια του Λαζάρου

Οι παρέες “με το ένα”

1.1. Ανάσταση του Λαζάρου

Ποιητικό κείμενο

- (Βγάτε σας παρακαλούμε για να σας διηγηθούμε, για να μάθετε τι γίνεται σήμερα στην Παλαιστίνη).*
Σήμεραν έρχεται ο Χριστός, ο επουράνιος Θεός και στην πόλη Βηθανία, Μάρθα κλαίει και Μαρία. Λάζαρον τον αδερφόν τους, τον γλυκύ και γκαρδιακόν τους. 5
Τον μοιριολογούν και λέγουν, τον μοιριολογούν και κλαίγουν. Τρεις ημέρες τον θρηνούσαν και τον μοιριολογούσαν, την ημέρα την Τετάρτη, κίνησε ο Χριστός για να 'ρθει. Τότε βγήκε και Μαρία όξ' από τη Βηθανία και ομπρός γονυκλιτεί και τους πόδας του φιλεί. 10
- Αν εδώ ήσουν, Χριστέ μου, δεν θα πέθαιν' ο αδερφός μου, πλην κι εγώ τώρα πιστεύω και καλότατα ηξεύρω, ότι δύνασαι αν θελήσεις και νεκρούς να αναστήσεις.
 - Έχε πίστη, ω Μαρία, άγομεν εις τα μνημεία. Και παρευθύς ανήλθεσαν τον τάφον του να δείξουν. 15
- Τότε κι ο Χριστός δακρύζει και τον Άδη φοβερίζει.
- Άδη, Τάρταρε και χάρε, Λάζαρο θε να σου πάρω. Δεύρο έξω, Λάζαρέ μου, φίλε μου κι αγαπητέ μου. Και παρευθύς από τον Άδη σαν εξαίσιο σημάδι, Λάζαρος απελυτρώθη, αναστήθη και σηκώθη, 20
- ζωντανός, σαβανωμένος και με το κερί ζωσμένος. Τότε η Μάρθα κι η Μαρία, τότε όλη η Βηθανία, μαθητές κι οι Αποστόλοι τότε 'κει βρεθήκαν όλοι. Δόξα το θεό φωνάζουν και το Λάζαρο εξετάζουν:
- Πες μας, Λάζαρε, τι είδες εις τον Άδη όπου πήγες; 25
 - Είδα φόβους, είδα τρόμους, είδα βάσανα και πόνους. Δώστε μου λίγο νεράκι να ξεπλύνω το φαρμάκι, της καρδιάς, των χειλέων και μη με ρωτάτε πλέον. Του χρόνου πάλι έρχομαι, με υγεία να σας βρούμε, στα σπίτια σας χαρούμενοι πάλι να τραγουδούμε. 30

“Χρόνους Πολλούς” ή “Και εις έτη Πολλά” ή “Χρόνια Πολλά”

Και πώς αυτό τραγουδιέται

Σήμεραν έρχεται ο -Χριστός, -ο επουράνιος Θεός, και στην πόλη Βηθανία, -Μάρθα κλαίει και -Μαρία Λάζαρον -τον αδερφόν τους, -τον γλυκύ- και γκαρδιακόν τους.

Οι παρέες “με τα πολλά”

α'. Εισαγωγή¹

- Καλώς σας εύρε ο Λάζαρος και φέτος και του χρόνου,
με τ' άσπρα, με τα κόκκινα και με τα λουλουδάτα.
Σαν τω Βαγιώ και τη Λαμπρή, σαν ποιο αγαπά η καρδιά²;

β'. Τα τραγούδια του Λαζάρου

Τραγούδια σε ρυθμό **δίσημο**

1.2. Του αφέντη

Το ποιητικό κείμενο

Τα πώς να τον τιμήσουμε τούτ' τον καλόν αφέντη,
πέντε φορές αφέντεψε και πάλι αφέντης είναι.
Έχει τιμή στα Γιάννενα και ξακουσμό στην πόλη
κι εδώ τριγύρω στα χωριά, έχει τιμές μεγάλες. 5
Χίλιοι κρατούν το γρίβα του, χίλιοι τον καλιγώνουν
και χίλιοι τον παρακαλούν στη σκάλα να πατήσει.
Κι αυτός δεν καταδέχεται στη σκάλα να πατήσει,
γιατί είναι η σκάλα από φλουρί κι η σέλα από ασήμι.
Εμπρός από τη σέλα του ο ήλιος ανατέλλει
και πίσω από τη σέλα του ο ήλιος βασιλεύει 10
κι ανάμεσα απ' τη σέλα του τρεις Φραγκοπούλες παίζουν.
Η μια παίζει με το γυαλί κι η άλλη με το χτένι
κι η Τρίτη η καλλίτερη παίζει με τον αφέντη.
Παίζοντας και διαβαίνοντας στο σπίτι τους να πάνε,
ν' ανάψουν κόκκινα κεριά και πράσινες λαμπάδες, 15
να φέξουν στον αφέντη μας, να λύσει τη σακούλα,
να βγάλει γρόσια και φλουριά, να δώσει στους Λαζάρους.

1.3. Του αφέντη (παλαιότερο)

Το ποιητικό κείμενο

Τα πώς να τον τιμήσουμε τούτ' τον καλόν αφέντη³,
που 'χει ταβέρνες τούρκικες και φράγκικα μεσάλια,
που 'χει και δούλους όμορφους που του κερνούν και πίνει;
Κι απ' το πολύ το κέρασμα και τα ψιλά τραγούδια,
το χέρι του αντραλίστηκε και πέταξε λιθάρι. 5
Κι ούτε σε πέτρα χτύπησε ούτε σ' ελιάς κλωνάρι,

¹. Την εισαγωγή την τραγουδούσαν ως εξής; Η μία ομάδα τραγουδούσε τον ένα στίχο, η άλλη το δεύτερο και ξανά και τον τρίτο όλα τα άτομα μαζί εν χορό.

². Στην ερώτηση αυτή ο νοικοκύρης επέλεγε ένα από τα παρακάτω τραγούδια που ήθελε να ακούσει. Τότε η παρέα καθόταν ή πάνω σε κασέλες ή και κάτω αντικριστά δυο δυο ή τρεις τρεις και άρχιζαν το τραγούδι. Πρώτα άρχιζαν οι δυο ή τρεις κι ύστερα το "έπαιφναν" οι άλλοι δυο ή τρεις, στα ίδια λόγια και στον ίδιο σκοπό με τα κύπρια να χτυπάνε ρυθμικά συνέχεια.

³. Της περιστεράς τον υγιό, της πέρδικας τον άντρα.

- μόν' έπεσε και χτύπησε μες στις κυράς το γόνα.
 Σκύβει η κυρά και τον φιλεί, σκύβει και τον ρωτάει:
- Παιδί μ', τα πού 'ναι αφέντη σου, τα πού 'ν' τα γονικά σου;
 - Άλλοι κουρσεύουν πρόβατα κι άλλοι κουρσεύουν γίδια 10
 κι εγώ, μανούλα μ', κούρσευα 'κλησιές και μοναστήρια.

1.4. Της νοικοκυράς (Της κυράς)

Το ποιητικό κείμενο

- Κυρά ψηλή, κυρά λιγνή, κυρά καμαρωμένη,
 κυρά μ', όταν στολίζεσαι στην εκκλησιά να πας,
 βάνεις τον ήλιο πρόσωπο και το φεγγάρι αστήθι
 κι αυτόν το χρυσαυγερινό κουμπί και δαχτυλίδι. 5
 Απλώνει στην τσεπούλα της και βζάζ' ένα κλειδάκι
 κι ανοίγει την κασέλα της τη σταυροκλειδωμένη
 και βλέπει το φακιόλι της μελίτσι γουδιασμένο.
 Τ' άκουσαν στην πολιτιανή, το μάθανε στην πόλη.
 από την πόλη στη Βλαχιά και απ' τη Βλαχιά στη Λάρ'σα,
 τ' ακούσανε κι οι Χριστιανοί και κάνουν το σταυρό τους. 10

1.5. Της βάβως

Το ποιητικό κείμενο

- Μια γριά γερόντισσα, μια παινοσουσαμένη (ή κοτζαμπασίνα)
 δε σουλλοϊώται θάνατο, δε σουλλοϊώται χάρο.
 Τάζει κεριά στις εκκλησιές, φλωριά στα μοναστήρια
 κι απλώνει στην τσεπούλα της, στην αργυρή της τσέπη
 και βγάζει το κλειδάκι της, το αργυρό κλειδί της 5
 κι ανοίγει την κασέλα της, την αργυρή κασέλα
 και βγάζει το φακιόλι της, το σταυροφακιολάκι
 και βλέπει στο φακιόλι της μελίτσι γουδιασμένο.

1.6. Του παλικαριού

Το ποιητικό κείμενο

- Τα πώς να το τιμήσουμε τούτ' τ' άξιο παλικάρι,
 που 'χει πλατούλες γι' άρματα κι ώμους για το δοξάρι,
 που πάησε και πολέμησε σε τρία μεγάλα κάστρα;
 Στη Βενετιά για το φλουρί, στην Πάτρα γι' τ' ασήμι
 και στην καημένη τη Βλαχιά για τ' όμορφο κορίτσι. 5
 Βαστάει η φούντα τέσσερα και το γαιτάνι πέντε
 κι αυτό το χρυσογάιτανο βαστάει σαράντα πέντε
 και μπαينوβγαίνει ο ποντικός και κόβει το γαιτάνι.
 - Για φεύγα, φεύγα, ποντικέ, μην κόβεις το γαιτάνι,
 λίτρες βαμβάκι η αδερφή θέλει για να το φκιάξει. 10

1.7. Του έτοιμου να παντρευτεί ή του ανύπαντρου

Το ποιητικό κείμενο

- Κυρά μου, τον υγιόκα σου, τον κόκκινο κρασάτο⁴,
πέντε μικρές τον αγαπούν και δεκαοχτώ μεγάλες.
Η μια της άλλης έλεγε ν', η μια της άλλης λέει:
- Ας πάμε να τον πάρουμε κουμπί και δαχτυλίδι,
το δαχτυλίδι να φορεί και το κουμπί να πέσει, 5
να πέσει και να διάβαινε στου Δράκου το λιβάδι.
Κι ο Δράκος τον αγνάντευε από ψηλή ραχούλα.
 - Πέσε μ', καλέ μ', τα τι έχασες, καλέ μ', τα τι γυρεύεις;
 - Το δαχτυλίδι μ' έχασα και τώρα το γυρεύω.
Αν το 'βρει νιος, να το χαρεί κι αν το 'βρει παλικάρι 10
κι αν το 'βρει κάνας γέροντας, γοργά να μου το φέρει
κι αν το 'βρει η κόρη π' αγαπώ, γυναίκα θα την πάρω.

1.8. Αυτού που πρόκειται να αρραβωνιαστεί

Το ποιητικό κείμενο

- Ο γιος του Ρήγα κίνησε να πάει ν' αρραβωνιάσει,
με το σιδέρι τ' άλογο, με τη χρυσή τη σέλα⁵.
Στο δρόμο όπου πήγαινε, στο δρόμο όπου πηγαίνει,
μια κόρη του αντικρίθηκε, μια κόρη του μιλάει
κι αυτός της αντιμίλησε: 5
- Μια κόρη πάω να πάρω.
 - Κι αν κατεβάσει ο Δούναβης και πνίξει τα διοφύρια;
 - Εγώ 'χω γρίβα όμορφο, καλό και παιχνιδιάρη,
στο δαχτυλίδι να διαβεί, στη βέργα να περάσει
και εις το ασπροκόνδυλο να διπλωθεί να κάτσει. 10

1.9. Σε νιο αρραβωνιασμένο

Το ποιητικό κείμενο

- Παλληκαρίτσι ρόδινο, κρυστάλλινο, χιονάτο,
σου μίλησε μια λυγερή, σου μίλησε μια κόρη.
Σύρε να πάρεις το φιλί, πριν βρέξει, πριν χιονίσει,
πριν κατεβάσει ο Ντούρναβος και μπλέξουν τα γιοφύρια.
- Εγώ βροχές δε σκιάζομαι, τα χιόνια δε φοβάμαι, 5
έχω το γρίβα γρήγορο, χρυσό καλυβωμένο
τα τέσσερά του πέταλα ασήμι κι αλογάρι
και τα είκοσ' τέσσερα καρφιά, σπυρί μαργαριτάρι.
Βάζει στη μέση το σπαθί, τη μέση πα στη σέλα,
τη σέλα πάνω στ' άλογο και τ' άλογο στους κάμπους. 10
Απ' τον Αη Γιώργη πέρασε και το σταυρό του κάνει
 - Αι-Γιώργη αφέντη μ', φύλαγε τ' άγιο το παλληκάρι.

⁴. Της περιστέρας το υγιό, της πέρδικας τα όνειρα

⁵. ή με το σιδέριο τ' άλογο, με τη χρυσή τη σέλα.

Καλά να πάει, καλά να 'ρθει, να 'ρθει καζαντισμένο, να χει τ' ασήμι στην ποδιά και τα φλουριά στη μέση κι αυτά τα απορρινίσματα, δεμένα στο μαντίλι και το μαντίλ' στη ζώση του, τη ζώση στ' άλογό του και τ' άλογό του τ' όμορφο στους κάμπους να βοσκάει. Διψούν οι κάμποι για νερά και τα βουινιά τα χιόνια, διψάει τ' αγριομέλισσο για ήρεμο λουλούδι, διψάει κι εμένα ο γρίβας μου, για ήρεμο χορτάρι.	15 20
--	----------------------------------

1.10. Της θυγατέρας

Το ποιητικό κείμενο

Κυρά μ', τη θυγατέρα σου, κυρά μ', την ακριβή σου, την έλουζες, τη χτένιζες, στα σύννεφα την κρύβεις, να μην την κρούξ' ο κουρνιαχτός, να μην την κάψ' ο ήλιος. Τα σύννεφα σκορπίσανε κι η κόρη λάμπει μέσα. Διαβαίνει κι ένας νιούτσικος και πέφτει και πεθαίνει. Διαβαίν' κι οπραματευτής και χάνει τηνπραμάτεια. – Για σήκω, σήκω, νιούτσικε, μην πέφτεις και πεθαίνεις κι εγώ στη θυγατέρα μου γαμπρό θε να σε κάνω. Γαμπρό στη θυγατέρα μου, γαμπρό στην αδερφή μου, γαμπρό στην εξαδέρφη μου που σταματάει το μύλο.	5 10
--	---------------------------------

1.11. Της περδικούλας

Το ποιητικό κείμενο

Μια περδικούλα πλουμιστή, μια πέρδικα γραμμένη, που 'χει πλουμίδια στο λαιμό, πλουμίδια στο κεφάλι, στους ουρανούς που πέταξε, στους κάμπους που πετάει και στην ψηλή την πιπεριά που μάζωνε πιπέρι, πιπέρι για τις έμορφες και για τις μαυρομάτες, οπού 'χουν τα ξανθά μαλλιά σαράντα πέντε πήχες. – Τα, Θε μ', τσιαπού τα διάζονται; τα, Θε μ', πού τα τυλίγουν; – Στους ουρανούς τα διάζονται, στους κάμπους τα τυλίγουν και στον αφρό της θάλασσας τα λευκοκοπανίζουν.	5
--	---

1.12. Της ανύπαντρης που θα αρραβωνιαστεί

Το ποιητικό κείμενο

Εδώ έχουν θύγην όμορφη, θυγην καμαρωμένη, την δέρνουν, την καταπατούν, να την αρρεβωνιάσουν, της τάζουν γιο του βασιλιά, της τάζουν γιο του Ρήγα. Δε θέλει γιο του βασιλιά, δεν θέλει γιο του Ρήγα, μόν' θέλει τ' αρχοντόπουλο με τις πολλές χιλιάδες κι αυτοόνο τ' αρχοντόπουλο πολύ προικιό γυρεύει. Γυρεύει τ' άστρα πρόβατα και το φεγγάρι γίδα	5
---	---

κι αυτόν τον καθαρ' αυγερινό κρεβάτι να κοιμάται.
 Γυρεύει αμπέλια ατρύγιστα μ' όλους τους τρυγιστάδες, 10
 γυρεύει χωράφια αθέριστα μ' όλους τους θεριστάδες.
 Γυρεύει μύλους δώδεκα μ' όλους τους μυλωνάδες,
 πέντε ν' αλέθουν με νερό και έξι με το γάλα
 κι ένας γοργός γοργόμυλος ν' αλέθει με το μέλι,
 να βγάζ' τ' αλεύρι κόκκινο και το πασπάλι μαύρο⁶, 15
 να παίρνουνε οι γιόμορφες να φκιάνουν τα φκιασίδια,
 να παίρνουν κι οι γραμματικοί να φκιάνουν τη μελάνη.
 Γυρεύει άλογα λακνιά με όλους τους λακνιάδες.
 Γυρεύει βόδια βουκολιό μ' όλους τους βουκολάδες.

1.13. Της νιοστεφανωμένης

Το ποιητικό κείμενο

Ανδροϊδανίτσα ροϊδανή και νιοστεφανωμένη⁷,
 που σε στεφάνωσε ο Χριστός με δώδεκα Αποστόλους,
 με τετρακόσιους άρχοντες, μ' εξήντα δυο παπάδες.
 Στα γόνατα την κράταγες, στα μάτια την κοιτούσες:.
 – Κόρη μ', για δ' είσαι έμορφη, κόρη μ', για δ' είσαι άσπρη; 5
 – Αν θέλεις να 'μαι όμορφη, αν θέλεις να 'μαι άσπρη,
 στείλε στην Πόλη για γυαλί, στα Γιάννενα για χτένι,
 στείλε και στην Πολίτσιανη για κόκκινο γιλέκι,
 το χτένι να χτενίζομαι και το γυαλί να βλέπω 10
 και το γιλέκι να φορώ στην εκκλησιά να πάω.
 Για πάρε με και σύρε με σε Σέρβικο παζάρι
 και πάρε μου ένα φόρεμα και σέρβικο ζουνάρι,
 για να ζωθώ ν' αρματωθώ, να βγω σε πανηγύρι,
 να κάνω αγόρια να σφαγούν, κορίτσια να πλαντάξουν, 15
 να κάνω τον πρωτόπαπα να χάσ' τη λειτουργία,
 να κάνω τον πρωτόγερο να χάσει τα δεφτέρια.

1.14. Της Φραγκίτσας (Σε νιόπαντρη)

Το ποιητικό κείμενο

- Ροϊδίτσα, με τα κόκκινα, με το ψηλό καμάρι,
 για πούλα το ζουνάρι σου κι αγόρασε καμάρι.
- Δεν το 'χω 'γω για πούλημα, δεν το 'χω για παζάρι,
 μόν' το 'χω για τον άντρα μου, να παίζει να γελάει.

ή

- Φραγκίτσα, με τα κόκκινα και με τα λουλουδάτα

6. ή να βγάζ' τ' αλεύρι κόκκινο και την πασπάλα μαύρη

7. Ανδρειονίτσα ροϊδανή και νιοστεφανωμένη

- μην τα χεις, για μ', για πούλημα, μη τα 'χεις για παζάρι;
– Δεν το 'χω 'γω για πούλημα, δεν το 'χω για παζάρι,
μόν' το 'χω για τον άντρα μου να παίζει να γελάει.

1.15. Σε νεογέννητο

Το ποιητικό κείμενο

- Ένα σπυρί σπυρόπουλο, σπυρί μαργαριτάρι,
όταν γεννούσε η μάνα του κι όταν κοιλοπονούσε,
πατέρας στη θύρα κάθονταν, στον πύργο ακουμπισμένος
και το σταυρό του έκανε και το σταυρό του κάνει.
– Θε μου, να γίνει βασιλιάς, θε μου, να γίνει ρήγας! 5
Μα αυτό δε γίν'κε βασιλιάς, μ' αυτό δε γίν'κε ρήγας,
μόν' έγινε αρχοντόπουλο με τις πολλές χιλιάδες.

1.16. Του μωρού

Το ποιητικό κείμενο

- Λάμπει ο ήλιος στα βουνά, λάμπει στο κυπαρίσσι,
λάμπει και το μικρούτσικο μέσα στη σαρμανίτσα.
Μαλαματένια η κούνια του, χρυσό το στεφανάκι
και γύρω – γύρω η κούνια του χρυσή είναι φκιασμένη
και γύρω – γύρω η σκούφια του αγνό μαργαριτάρι. 5

1.17. Του μικρού παιδιού (σε εγγονούς)

Το ποιητικό κείμενο

- Ένα μικρό μικρούτσικο του βασιλιά τ' αγγόνι,
καβαλικεύει χαίρεται, πεζεύει καμαρώνει.
Γύρα την πόλη ν' έρχεται, βασιλικό μαζώνει,
βασιλικό κι αμάραθο και τρία κλωνάκια μόσχο.
Το 'να το δίν' της μάνας του, τ' άλλο της αδερφής του, 5
το τρίτο το καλλίτερο το βάνει στο κορφάκι,
για να μυρίζ' ο κόρφος του χειμώνα καλοκαίρι,
το καλοκαίρι ζάχαρη και το χειμώνα μόσχο.

1.18. Σε μικρό κορίτσι

Το ποιητικό κείμενο

- Μια μικρή μικρούτσικη, μικρή και χαϊδεμένη,
πηγαίνει πέρα αντίπερα, πέρα στα μανουσάκια.
Τα μανουσάκια μάζευε, στον κόρφο της τα βάζει.
Μοσχοβολάει ο κόρφος της χειμώνα καλοκαίρι.

1.19. Του παιδιού που πηγαίνει σχολείο

Το ποιητικό κείμενο

- Κυρά μου, τον υγιόκα σου, κυρά μ', τον ακριβό σου,
τον έλουζες, τον χτένιζες, στο δάσκαλο τον στέλνεις.
Τον καρτερεί κι ο δάσκαλος με μια χρυσή βεργούλα,
τον καρτερεί η δασκάλισσα με τρία κλωνάκια μόσχο.
Το 'να το δίν' της μάνας του, τ' άλλο της αδερφής του, 5
το τρίτο το καλλίτερο το βάνει στο κορφάκι,
για να μυρίζ' ο κόρφος του χειμώνα καλοκαίρι,
το καλοκαίρι ζάχαρη και το χειμώνα μόσχο.
- Παιδί μ', πού ν' τα γράμματα, παιδί μ', πού 'ναι ο νους σου;
 - Τα γράμματα είναι στο χαρτί κι ο νους μου εδώ ίσια πέρα, 10
πέρα - πέρα κι αντίπερα, πέρα στις μαυρομάτες,
οπώχουν τα ξανθά μαλλιά σαράντα πέντε πήχες.
 - Τα, Θε μ', τσιαπού τα διάζονται; τα, Θε μ', πού τ' τυλίγουν;
 - Στους ουρανούς τα διάζονται, στους κάμπους τα τυλίγουν
και στον αφρό της θάλασσας τα λευκοκοπανίζουν. 15

1.20. Του δέσποτα ή του παπά

Το ποιητικό κείμενο

- Εδώ στα σπίτια τα ψηλά, τα μαρμαροχτισμένα,
απ' όξω ν έχουν μάρμαρο και μέσα χρυσωμένα.
Μέσα κοιμάτ' ο Δέσποτας με τα χαρτιά στα χέρια,
κοιμάται κι η Δεσπότισσα με το σταυρό στα χέρια.
- Για σήκω, σήκω, Δέσποτα, και μη βαριοκοιμάσαι, 5
σημαίνουν όλες οι εκκλησιές κι όλα τα μοναστήρια
κι η εδική μας εκκλησιά στέκει μανταλωμένη⁸.
Τα δασκαλούδια πέρασαν στην πόρτα παρακάτω,
να ψάλλουν τ' Άγιος ο Θεός, να ψάλλουν τ' αλληλούια.

1.21. Του αναγνώστη, του ψάλτη, του γραμματικού

Το ποιητικό κείμενο

- Γραμματικέ κι επίσκοπε και ψάλτη κι αναγνώστη,
ανέλαβες κι ανέγραψες της Πόλης τα δεφτέρια.
Βάνεις τον ουρανό χαρτί, τη θάλασσα μελάνη
κι απ' το πολύ το γράψιμο και την ψιλή γραφή του,
το χέρι του αντραλίστηκε και πέταξε (ή χύθηκε) η μελάνη 5
και βάψανε τα ρούχα του και τα μεταξωτά του.
Διαλαλήδες έβαλε σε τρία Βιλαέτια⁹
- Το ποια είναι αξιά και γρήγορη τα ρούχα μου να πλύνει;
Βγήκε και του αντικρίθηκε του Ρήγα η θυγατέρα.
 - Εγώ είμι' αξιά και γρήγορη, τα ρούχα σου να πλύνω. 10
Βάνει το σάλιο της νερό, το δάκρυ της σαπούνι,

⁸. κι η εδική μας εκκλησιά άψαλτη μένει και βουβή.

⁹. ή βγήκε και ντελώησε σε τρία μεσοχώρια.

πήγε και τα λαγάρισε στην άκρη στο ποτάμι¹⁰
και το ποτάμι ν' έχυσε και βάψαν' τα χορτάρια,
βόσκοντας και τα πρόβατα ν' εβάψαν τα μαλλιά τους,
κουρεύοντας τα οι μπιστικοί ν' εβάψαν τα ψαλίδια. 15
Μαζεύοντάς τα οι βλάχισσες, εβάψαν οι ποδιές τους
κι εκείνες που τα έγνεθαν, έβαψαν τα σφοντύλια.¹¹
Περνάει κι έναςπραματευτής και παίρνει τη μελάνη.

1.22. Της ξενιτιάς

Το ποιητικό κείμενο

Έχω πουλί στην ξενιτιά, δεν ξέρω που κουρνιάζει,
πολλά πααίνουν κι έρχονται, κανένα δεν ομοιάζει.
Παρακαλώ την ξενιτιά, την πόλη αγαπημένη (ή τμημένη)¹²,
αυτόν τον νιο που σου 'στείλα, αυτό το παλικάρι,
να μην του δώκεις αρρωστιά, να μην του δώκεις χάλι. 5
Τα ξένα θέλουν φρόνιμα, θέλουν ταπεινοσύνη,
θέλουν ματάκια χαμηλά, να σκύβουν, να διαβαίνουν.
Η αρρώστια θέλει στρώματα, θέλει προσκεφαλάκια¹³,
θέλει μανούλας γόνατα και πατρικές αγκάλες,
θέλει αδερφάκια γκαρδιακά, να τον γεροκομήσουν. 10
Πιάνει ξένες αδερφές και ξένες παραμάνες,
για να του πλύνουν τα σκουτιά, για να του πλύν' τα ρούχα.
Τα πλένουν μια, τα πλένουν δυο, τα πλένουν τρεις και πέντε
κι από τις πέντε και μπροστά τα ρίχνουν στο σοκάκι.
– Για πάρε, ξένε μ', τα σκουτιά, για πάρε και ρούχα 15
και σύρε, ξένε μ', στον τόπο σου, σύρε και στους δικούς σου,
σε καρτερούν τ' αδέρφια σου και όλοι οι συγγενείς σου,
σε καρτερεί η μανούλα σου π' μοιριολογάει και λέει:
– Ξενιτεμένο μου πουλί, και λυπημένο αηδόνι,
η ξενιτιά σε χαίρεται και 'γω 'χω τον καημό σου. 20
Τι να σου στείλω, ξένε μου, αυτού στα ξένα που 'σαι,
στα ξένα και στα μακρινά, στον έρημο τον τόπο;
Τι να σου στείλω, γιόκα μου, τι να σου προβοδίσω;
Να στείλω μήλο σέπεται, κυδώνι μαραγκιάζει,
να στείλω μοσχοκάρυδο κι αυτούνου σταφιδιάζει. 25
Να στείλω το δακράκι μου σ' ένα χρυσό μαντίλι;
Το δάκρυ είναι καυτερό και καίει το μαντίλι.
Να στείλω τω Βαγιώ κερί και τη Λαμπρή λαμπάδα
και τη μερούλα τ' Αϊ-Γιωργιού χρυσή αλλαξιά ν' αλλάξει.
– Βόηθα το, Αϊ-Γιώργη μ', βοήθα το, όσο να πάει και να 'ρθει. 30
Καλά να πάει, καλά να 'ρθει, να 'ρθει καζαντισμένο,

10. ή πήγε και τα ξέπλυσε σε τρία ποταμάκια.

11. ή γνέθοντας οι όμορφες έβαψαν τις ποδιές τους.

12. Παρακαλώ σε ξενιτιά, με τα φαρμάκια πώχεις

13. Η αρρώστια θέλει στρώματα, χρυσές προσκεφαλάδες.

να φέρ' τα γρόσια φόρτωμα και τα φλουριά στην τσέπη¹⁴.

1.23. Του πεθαμένου

Το ποιητικό κείμενο

- Απεθαμένο μου πουλί και παραπονεμένο,
εσένα τρώει η μαύρη γη κι εγώ πίνω φαρμάκι.
- Τι να σου στείλω, μάτια μου, τι να σου προβοδίσω;
Να στείλω μήλο σέπεται, κυδώνι μαραγκιάζει,
να στείλω μοσχοστάφυλο κι αυτούνο ξηρογιέται. 5
Να στείλω το δακράκι μου δεμένο στο μαντίλι!
το δάκρυ είναι καυτερό και σέπει το μαντίλι!
 - Όσα κι αν στείλεις, μάνα μου, όλα χαμένα πάνε.
Να στείλεις ανάμα και κερί και λειτουργιά καθάρια,
να δώσεις του πρωτόπαπα, να βγάλει τη μερίδα. 10
Αυτά είναι το γιόμα μου κι αυτά το δειλινό μου.

1.24. Του σπιτιού

Το ποιητικό κείμενο

- Εδώ στα σπίτια τα ψηλά, τα μαρμαροχτισμένα,
απ' όζω έχουν μάρμαρο και μέσα χρυσωμένα.
Μέσα κοιμάται ο αφέντης μας μ' εξήντα παλικάρια.
Κοιμάται κι η κυρούλα μας με δώδεκα βαγίτσες.
- Ξύπνα, κυρά μ', τις βάγιες σου ν' ανάψουν τα λυχνάρια, 5
να βγάλουν κόκκινες φωτιές και πράσινες λαμπάδες,
να φέξει τ' αφεντάκι μας, να λύσει τη σακούλα,
να κοσκινίσει το φλουρί, να πέσει το διαμάντι
κι αυτά τα κοσκινίσματα τα παίρνουν οι Λαζάρου.

1.25. Των μελισσιών

Το ποιητικό κείμενο

- Εδώ στις μάντρες τις ψηλές, τις καγκελοπλεγμένες,
μέσα έχουν χίλιες μέλισσες κι εξήντα δυο κρινιά.
Βγάζουνε μέλι και κερί και πράσινες λαμπάδες.
Το μέλι τρώει η αρχοντιά και το κερί οι Αγίοι
και τα μελισσοβότανα τα παίρνουν οι Λαζάρου. 5

1.26. Των γιδιών και των προβάτων (σε τσελιγκάδες)

Το ποιητικό κείμενο

- Εδώ στις στρούγκες τις ψηλές τις μαρμαροχτισμένες,

¹⁴. να φέρ' τα γρόσια στ' άλογο και τα φλουριά στην τσέπη.

- απ' έξω έχουν μάρμαρο κι μέσα έχουν χρυσάφι.
 Εδώ έχουν χίλια πρόβατα και πεντακόσια γίδια.
 Εχίλιασαν και μύριασαν και γέμισαν οι ράχες.
 Σαν τα μυρμήγκια περπατούν, σαν τα μελίτσια βάζουν, 5
 σαν τα μελισσομέρηγκα στα χειμαδιά πηγαίνουν¹⁵.
 Πέντε αρμέγουν το πρωί κι οχτώ το μεσημέρι
 και μες στο γέρμα του ηλιού ν' αρμέγουν δεκαπέντε.
 Κι ο μπιστικός που τα φυλάει, ο καγκελοφρυδάτος, 10
 σέρνει το φέσι του στραβά και τον τσιαμπά κλωσμένο,
 σέρνει την αγκλιτσούλα του σε μια χρυσή βεργούλα,
 σέρνει το τσεκουράκι του σ' ένα χρυσό στυλιάρι,
 σέρνει την καρδαρούλα του σε τρία αριά στεφάνια,
 σέρνει την τσαντιλούλα του σαράντα πέντε πήχες.
 – Θε μου, τα πού την έγνεθαν; Θε μου, τα που την ύφαιναν 15
 – Στους ουρανούς την έγνεθαν, στους κάμπους την υφαίναν
 και στον αφρό της θάλασσας τη λευκοκοπανίζαν.

1.27. Του ζευγαριού ή των βοδιών

Το ποιητικό κείμενο

- Τα πώς να το τιμήσουμε τούτο τ' άξιο το ζευγάρι,
 οπού τραβάει ίσια κι όμορφα σαν τ' ουρανού τα ζύγια;
 Φυλάει καλούς, φυλάει χαμνούς, φυλάει ν' ορφάνια όλη.
 Κι εμείς εδώ οι ορφανοί το Θιο παρακαλούμε, 5
 να δυναμώσει το ζευγάρ', να φ'λάξ' εμάς τ'ς καημένους,
 για να φυλάει ορφανούς και όλη μας τη φτώχεια.
 Κι ο μπιστικός (ή ζευγίτ'ς) που τα 'κανε, ο καγκελοφρυδάτος,
 σέρνει το φέσι του στραβά και τον τσιαμπά κλωσμένο,
 σέρνει τ' αλέτρι από μηλιά και το ζυγό από δάφνη, 10
 σέρνει το σκεπαράκι του τριγύρω στο ζωνάρι,
 σέρνει και τη φκιαντρούλα του σε βέργα κυπαρίσσι.

1.28. Των μουλαριών¹⁶

Το ποιητικό κείμενο

- Μικρόπραματευτόπουλο, ξεβγαίνει από την πόλη,
 έχει μουλάρια δυο μουλιών και μούλες δυο αηδόνια,
 έχει και μια χρυσόμουλα, χρυσοκαλυβωμένη.
 Τα τέσσερά της πέταλα, ασήμι κι αλογάρι 5
 και τα είκοσι τέσσερα καρφιά, σπυρί μαργαριτάρι.
 Εμπρός από τη σέλα της ο ήλιος ανατέλει
 και πίσω από τη σέλα της μόσχος δεματιασμένος.
 Από το μόσχο τον πολύ και από τη μυρωδιά του,
 ο νιος αποκοιμήθηκε κι ο νιος αποκοιμέται.
 Οι μούλες παραστράτησαν κι οι μούλες παραπήραν, 10

¹⁵. ή σαν τα μελισσομέρηγκα που βάζουν τα κουδούνια.

¹⁶. Καραγιάννης Κ., σελ. 140–141.

- πήραν τη στράτα των κλεφτών, στράτα των χαραμήδων.
 Κι ο νιος όντας τις ένωσε, βαριά τις καταριέται:
- Πού πάτε αυτού, βρε έρημα, βρε χίλια δυο ρημάδια;
 Αυτού είναι στράτα των κλεφτών, στράτα των χαραμήδων.
 Το λόγο δεν απόσωσε, το λόγο δεν απ' είπε, 15
 άλλοι τον πιάν' από μπροστά κι άλλοι από πίσω,
 άλλοι του κόβουν τις τριχιές κι άλλοι τον ξεφορτώνουν.
 - Αφήστε τα τα έρημα, τα χίλια δυο ρημάδια,
 σάπισε το στηθάκι μου φορτώντας, ξεφορτώντας
 - Βαράτε τον τον κερατά, που θέλει να μας κρίνει! 20
 Τρεις μαχαιριές του κόψανε ανάμεσα στις πλάτες
 κι αμέσως τον επήρανε στις ξεταγές τον βάλαν.
 - Απούθε είναι η μάνα σου κι απούθε κι ο πατέρας;
 - Η μάνα μ' είναι Αρτινιά, πατέρας Πρεβεζιάνος,
 είχα αδελφό μικρότερο, που πήγε με τους κλέφτες.
 Μεσοστρατίς τον έριξε και στον γιατρό τον πάει
 - Γιατρέ μ', πολλούς εγιάτρεψες κομμένους και σφαγμένους,
 γιάτρεψε και τούτον δω, που 'ναι μαχαιρωμένος.
 Παιδί μ', πολλούς αγιάτρεψα κομμένους και σφαγμένους,
 μ' αυτόν εδώ, παιδάκι μου, εγώ δεν τον γιατρεύω,
 γιατί είναι αδερφομαχαιριά και γιατρεμούς δεν έχει.
 Βγάζει μαχαίρι δίκοπο, στους ουρανούς το ρίχνει
 και το μαχαίρι γύρισε και στην καρδιά του μπήκε.
 Τα δυο αδερφάκια τα 'θαιψαν σ' ένα σταυροδρομάκι,
 το ένα φυτρώνει κάλαμος και τ' άλλο κυπαρίσσι,
 βεργολυγεί ο κάλαμος, φιλεί το κυπαρίσσι
 - Για δεσ δυο αδέρφια γκαρδιακά πως τα 'ναι αγκαλιασμένα,
 για δεσ τε τα κακόμοιρα, για δεσ τε τα καημένα,
 δεν φιληθήκαν ζωντανά φιλιούνται πεθαμένα!

1.29. Του αργαλειού

Το ποιητικό κείμενο

- Το κέντισμα είναι γλέντισμα κι η ρόκα είναι σεργιάνι
 και το τσικρίκι κι ο αργαλειός είναι σκλαβιά μεγάλη.
 Του Παπα - Γιώργη η ανειψιά, του Ρήγα η θυγατέρα,
 που 'χει ασημένιον αργαλειό και κρουσταλλένιο χτένι
 κι από το βρόντο τ' αργαλειού και τον ηχώ της κόρης, 5
 ο ήλιος αντραλίστηκε κι αργεί να βασιλέψει.
- Πολύ κάνεις, ήλιε μου, να βγεις κι αργείς να βασιλέψεις,
 σε καταριώται η αργατιά κι οι ξενοδουλευταδες.

Αφού τελείωναν το τραγούδι, όλοι μαζί τραγουδούσαν την τρίτη ενότητα που ήταν το **Μάζεμα**, οι **Ευχές**, απαραίτητο συμπλήρωμα των τραγουδιών.

γ'. Το μάζεμα. Οι Ευχές

'Όσ' άστρα σέρνει η ξαστεριά και κεραμίδια η πόλη¹⁷,
 όσα χορτάρια από τη γης, μπουμπούκια από τα δέντρα,
 κι όσα κεροσταλάματα απ' τ' Άγιο Μοναστήρι,
 τόσα καλά να δώκ' ο Θιος εδώ που τραγουδάμε.
 Εδώ που τραγουδήσαμε πέτρα να μη ραίσει 5
 κι ο νοικοκύρης του σπιτιού χρόνους πολλούς να ζήσει.
 Να ζήσει χρόνους εκατό κι ομπρός να τους περάσει
 κι από τους εκατό κι ομπρός ν' ασπρίσει να γεράσει.
 Ν' ασπρίσει σαν τη βαμβακιά, σαν τ' άγριο περιστέρι,
 ν' ασπρίσουν τα μαλλάκια του, ν' ασπρίσουν και τα γένια. 10
 Ο Λάζαρος απέρασε με δώδεκ' Αποστόλους.
 Αλήθεια, αλήθεια πέρασε με δώδεκα Αποστόλους.
 Ο Λάζαρος απέθανε και πάλιν αναστήθη.
 Αλήθεια, αλήθεια πέθανε και πάλιν αναστήθη.

δ'. Το τέλος

Λοιπόν καλώς σας ήβραμε και φέτος και του χρόνου,
 του χρόνου και τ' αντίχρονου με 'γεία να σας βρούμε,
 στου οίκου σας χαρούμενοι πάλι να τραγουδούμε.

Και "Εις Έτη Πολλά" ή "Χρόνια Πολλά και στο καλάθ' αβγά"

Και πώς αυτά τραγουδιούνται

Μεταξύ της τέταρτης και πέμπτης συλλαβής παρεμβάλλεται μια, ομόηχη με την προηγούμενη, συλλαβή που αρχίζει από το γράμμα **ν**.

*(ν) Έχω πουλί (νι) στην ξενιτιά, δεν ξέρω που κουρνιαάζει,
 πολλά πααί(ναι)νουν κι έρχονται, κανένα δεν ομοιάζει.
 Παρακαλώ (νω) την ξενιτιά, την πόλη αγαπημένη (ή τιμημένη)
 αυτόν τον νιο (νο) που σου 'στείλα, αυτό το παλικάρι,
 να μην του δώ(νω)κεις αρρωστιά, να μην του δώκεις χάλι.
 (...)*

2. Τα πάθη του Κυρίου

Το ποιητικό κείμενο

Κάτω στα Ιεροσόλυμα και στου Χριστού τον τάφο,
 εκεί δέντρο δεν ήτανε και δέντρο εφυτρώθη¹⁸.
 Το δέντρο ήταν ο Χριστός και ρίζα η Παναγία
 κι αυτά τα ριζοκλώναρα ήταν οι Αποστόλοι,
 που τραγουδούσαν κι έλεγαν τα πάθη του Χριστού. 5
 Σήμεραν μαύρος ουρανός, σήμεραν μαύρη μέρα,
 σήμεραν όλοι θλίβονται και τα βουνά λυπούνται,
 σήμεραν βάλαν τη βουλή οι άνομοι Εβραίοι,

¹⁷. ή 'Όσ' πουλιά 'χει η Μπαρμπαριά και κεραμίδια η πόλη.

¹⁸. ή δέντρος εκεί δε φύτρωνε και δέντρο ξεφυτρώνει

οι άνομοι και τα σκυλιά, οι τρισκαταραμένοι, για να σταυρώσουν το Χριστό των πάντων Βασιλέα.	10
Κι ο Κύριος ηθέλησε να μπει σε περιβόλι, να λάβει Δείπνο Μυστικό και να τον λάβουν όλοι. Κι η Παναγιά, η Δέσποινα, καθόταν μοναχή της, τας προσευχάς της έκανε για το μονογενή της. Φωνή της ήρθε εξ ουρανού κι απ' αρχαγγέλου στόμα :	15
– Πάψε, Κυρά μ', τις προσευχές, σώνει και τις μετάνοιες και τον υγιόν σου πιάσανε και στον Χαλκιά τον πάνε. Σαν κλέφτη τον επιάσανε και σα φονιά τον πάνε και στου Πιλάτου τις αυλές εκεί τον τυραννάνε.	20
Στο Φαραώ διατάξανε για δυο τρία περόνια και αυτός ο σκυλο - Φαραώ βαρεί και φτιαχνει πέντε.	20
– Συ, Φαραέ, που τα 'φτιαξες πρέπει να μας διατάξεις. – Τώρα που με ρωτήξατε, πρέπει να σας διατάξω. Βάλτε τα δυο στα χέρια του και τ' άλλα δυο στα πόδια, το πέμπτο το φαρμακερό βάλτε το στην καρδιά του,	25
να τρέξει αίμα και νερό, να λιγωθεί η καρδιά του. Κι η Παναγιά σαν τ' άκουσε, έπεσε και λιγώθει ¹⁹ . Σταμνί νερό της ρίξανε, τρία κανάτια μόσχο και τρία με ροδόσταμο για να της έρθ' ο νους της. Κι όταν της ήρθε ο λογισμός κι όταν της ήρθε ο νους της,	30
ζητάει μαχαίρι να σφαγεί, φωτιά να πάει να πέσει, ζητάει γκρεμό να γκρεμιστεί για το μονογενή της.	30
– Λάβε, Κυρά μου, υπομονή, λάβε, Κυρά μου ανέση! – Το πως να λάβω υπομονή, το πως να λάβω ανέση οπού 'χα γιο μονογενή και κείνο σταυρωμένο.	35
Όσοι αγαπάτε το Χριστό και του Χριστού τη μάνα να με ακολουθήσετε να πάμε να τον βρούμε. Η Μάρθα κι η Μαγδαληνή και του Λαζάρου η μάνα και του Ιακώβου η αδερφή, οι τέσσερις αντάμα, πήραν τη στράτα το στρατί, στρατί το μονοπάτι.	40
Το μονοπάτι τ'ς έβγαλε μες στου ληστού την πόρτα. – Άνοιξε, πόρτα του ληστού και πόρτα του Πιλάτου! Κι η πόρτα από το φόβο της ανοίγει μοναχή της. Βλέπει λαόν αμέτρητο και μετρημούς δεν έχει.	45
Τηρά δεξιά, τηρά ζερβιά, κανένα δε γνωρίζει, τηράει και δεξιότερα και βλέπει τον Αι-Γιάννη.	45
– Αγιάνν', Αγιάννη, Πρόδρομε και βαπτιστή του γιου μου, μην είδες τον υγιόκα μου τον μεν διδάσκαλό σου;	50
– Δεν έχω στόμα να σου ειπώ, γλώσσα να σου μιλήσω, δεν έχω χεροπάλαμο να σου τον παραδείξω.	50
Βλέπεις εκείνον τον γυμνό, τον παραπονεμένον, οπού φορεί πουκάμισο στο αίμα βουτηγμένο, όπου φορεί στην κεφαλή ακάνθινο στεφάνι; Εκείνος είν' ο γιόκα σου και ο μεν διδασκαλός μου. Κι η Παναγιά τον ζύγωνε, γλυκά τον κουβεντιάζει:	55

19. ή Κι η Παναγιά σαν τ' άκουσε, λιγοθυμά της ήρθε:

- Δε μου μιλάς, παιδάκι μου, δε μου μιλάς, παιδί μου,
- Τι να σου πω, μανούλα μου, που διάφορο δεν έχεις.
Μόνο το Μέγα Σάββατο, κοντά στο μεσονύχτι,
όταν λαλήσ' ο πετεινός, σημάνουν οι καμπάνες
τότε κι εγώ θ' αναστηθώ από τον Άγιο Τάφο, 60
τότε κι εσύ, μανούλα μου, θάχεις χαρά μεγάλη.
Σημαίν' ο Θιος, σημαίν' η γης, σημαίνουν τα επουράνια,
σημαίνει κι η Αγια - Σοφιά το Μέγα Μοναστήρι.
Όποιος τ' ακούει σώζεται κι όποιος το λέει αγιάζει
κι όποιος το καλοκουρμαστεί παράδεισο θα λάβει. 65
Βάλτε κρασί στο μαστραπά κι αφράτο παξιμάδι,
να γίνει μια παρηγοριά να βρίσκεται στον κόσμο,
παρηγοριά και λίβανο από τον Άγιο Τάφο.

Και πώς αυτό τραγουδιέται

*Κάτω στα Ιεροσόλυμα και στον Χριστού τον τάφο,
εκεί δέντρο δεν ήτανε και δέντρο εφυτρώθει²⁰.
Το δέντρο ήταν ο Χριστός και ρίζα η Παναγία
κι αυτά τα ριζοκλώναρα ήταν οι Αποστόλοι,
που τραγουδούσαν κι έλεγαν τα πάθη του Χριστού.
(...)*

Σημ.: Οι στίχοι τραγουδιόντουσαν αντιφωνικά από δυο ομάδες, ως εξής: η μία ομάδα τραγουδούσε τον πρώτο στίχο κι συνέχιζε η δεύτερη με τον επόμενο στίχο κ.ο.κ.

²⁰. ή δέντρος εκεί δε φύτρωνε και δέντρο ξεφυτρώνει.